Pitanja za usmeni ispit iz R. Mat

MATEMATICKA LOGIKA

1. **Definicija suda i operacije sa sudovima.**

[illegible]

Primjer sudova:

- A: "Danas je lijep dan."
- B: "Danas je suncan dan."

Primjeri negacije:

1. Negacija konjunkcije: [illegible]
2. Negacija disjunkcije: [illegible]
3. Negacija implikacije: [illegible]
4. Negacija ekvivalencije: [illegible]

[illegible]

Primjeri tautologija:

- $A \vee \bar{A}$
- $A \to A$
- $A \leftrightarrow A$
- $(A \to B) \leftrightarrow (\bar{B} \to \bar{A})$

2. **Svojstva operacija (asocijativnost, komutativnost...)**

1. Idempotentnost:
   - $A \wedge A = A$
   - $A \vee A = A$
2. Asocijativnost:
   - $(A \vee B) \vee C = A \vee (B \vee C)$
   - $(A \wedge B) \wedge C = A \wedge (B \wedge C)$
3. Komutativnost:
   - $A \wedge B = B \wedge A$
   - $A \vee B = B \vee A$
4. Distributivnost:
   - $A \vee (B \wedge C) = (A \vee B) \wedge (A \vee C)$
   - $A \wedge (B \vee C) = (A \wedge B) \vee (A \wedge C)$
5. [illegible]
   - $\overline{A \wedge B} = \bar{A} \vee \bar{B}$
   - $\overline{A \vee B} = \bar{A} \wedge \bar{B}$
6. [illegible]
   - $A \wedge \top = A$
   - $A \vee \bot = A$
7. [illegible]
   - $A \wedge \bot = \bot$
   - $A \vee \top = \top$
8. [illegible]
   - $A \wedge \bar{A} = \bot$
   - $A \vee \bar{A} = \top$
9. [illegible]
   - $\bar{\bar{A}} = A$
10. [illegible]
   - $A \vee (A \wedge B) = A$
   - $A \wedge (A \vee B) = A$

3. **Neke vazne tautologije i pravila zakljucivanja.**

- Modus ponens: $(A \to B) \wedge A \to B$
- Modus tollens: $(A \to B) \wedge \bar{B} \to \bar{A}$
- Zakon silogizma: $(A \to B) \wedge (B \to C) \to (A \to C)$

Pravila zakljucivanja: ???

4. [illegible]

[illegible]

5. [illegible]

[illegible]

6. **Definicija Booleove algebre**

[illegible]

7. **Booleove funkcije.**

[illegible]

SKUPOVI

1. **[illegible] svojstava operacija**

Skup je jedan od fundamentalnih pojmova u matematici i on se ne definira nego se uzima kao jedna od osnovnih temelja. Skup se cesto opisuje kao kolekcija objekata. Objekti skupa se zovu elementi skupa. Skupovi se oznacavaju velikim slovima, a elementi skupa malim slovima. Skupove mozemo zapisati putem nabrajanja, npr. $A = \{1, 2, 3\}$, ili putem zadavanja nekog svojstva, npr. $B = \{x \in \mathbb{Z} \,:\, 1 \le x \le 3\}$.

Operacije sa skupovima su:

- Unija: $A \cup B = \{x \,:\, x \in A \,\vee\, x \in B\}$
- Presjek: $A \cap B = \{x \,:\, x \in A \,\wedge\, x \in B\}$
- Komplement: $\overline{A} = \{x \,:\, x \in U \,\wedge\, x \notin A\}$
- Razlika: $A \setminus B = \{x \,:\, x \in A \,\wedge\, x \notin B\}$
- Simetricna razlika: $A \triangle B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$
- Kartezijev produkt: $A \times B = \{(a, b) \,:\, a \in A \,\wedge\, b \in B\}$
- Podskup: $A \subseteq B \,\leftrightarrow\, \forall x\,(x \in A \,\to\, x \in B)$
- Pravi podskup: $A \subset B \,\leftrightarrow\, A \subseteq B \,\wedge\, A \neq B$

Podskup je skup koji je sadrzan u nekom drugom skupu, a moze biti jednak tom skupu. Pravi podskup je podskup koji nije jednak skupu. Na primjer:

$$
\begin{aligned}
&A = \{1, 2, 3\} && (1)\\
&B = \{1, 2, 3\} && (2)\\
&C = \{1, 2, 3, 4\} && (3)\\
&A \subseteq B && (4)\\
&A \subset C && (5)
\end{aligned}
$$

Kod skupova vrijede istih 10 svojstava kao i kod Booleovih algebri.

2. **Kada su dva skupa jednaka?**
Jesu li skupovi {1,2,3} i {2,1,3} jednaki?

Dva skupa su jednaka ako imaju iste elemente. Formalnije se kaze da su dva skupa A i B jednaka akko vrijedi $A \subseteq B \,\wedge\, B \subseteq A$. Pisemo: $A = B$.

Skupovi {1,2,3} i {2,1,3} su jednaki jer imaju iste elemente.

BINARNE RELACIJE

1. **Definirajte binarnu relaciju na skupu X i svojstva refleksivnosti, simetricnosti, antisimetricnosti i tranzitivnosti.**
Dajte primjer relacija koji zadovoljavaju po jednu od ovih uvjeta.

Homogena binarna relacija na skupu X je svaki podskup skupa $X \times X$. Ako je $R \subseteq X \times X$ binarna relacija na skupu X, onda za svaki par $(x, y) \in R$ kazemo da je x u relaciji R s y, i pisemo xRy.

Binarna relacija R na skupu X je:

- Refleksivna: akko za svaki $x \in X$ vrijedi xRx.
- Simetricna: akko za svaki $x, y \in X$ vrijedi $xRy \,\to\, yRx$.
- Antisimetricna: akko za svaki $x, y \in X$ vrijedi $xRy \,\wedge\, yRx \,\to\, x = y$.
- Tranzitivna: akko za svaki $x, y, z \in X$ vrijedi $xRy \,\wedge\, yRz \,\to\, xRz$.

Imamo skup $A = \{1, 2, 3\}$. Primjeri relacija koje zadovoljavaju po jednu od ovih svojstava:

- Refleksivna: $R = \{(1,1),\ (2,2),\ (3,3)\}$
- Simetricna: $R = \{(1,2),\ (2,1),\ (2,3),\ (3,2)\}$
- Antisimetricna: $R = \{(1,1),\ (2,2),\ (3,3)\}$
- Tranzitivna: $R = \{(1,2),\ (2,3),\ (1,3)\}$

2. **Definirajte relaciju ekvivalencije, klasu ekvivalencije, i kvocijentni skup.**
Dajte primjer jedne relacije ekvivalencije, i odredite joj klasu ekvivalencije, i kvocijentni skup.

Kazemo da je binarna relacija R na skupu X ekvivalencija akko je refleksivna, simetricna i tranzitivna.

Klasa ekvivalencije elementa x je skup svih elemenata koji su u relaciji ekvivalencije s x. Pisemo $[x]$, a on je definiran kao $[x] = \{y \in X \,:\, xRy\}$.

Kvocijentni skup skupa X po relaciji ekvivalencije R je skup svih klasa ekvivalencije. Pisemo X/R, a on je definiran kao $X/R = \{[x] \,:\, x \in X\}$.

Imamo skup $A = \{1, 2, 3\}$. Primjer relacije ekvivalencije:
$R = \{(1,1),\ (2,2),\ (3,3),\ (1,2),\ (2,1)\}$. Klasa ekvivalencije elementa 1: $[1] = \{1, 2\}$.
Kvocijentni skup skupa A po relaciji ekvivalencije R: $A/R = \{\{1,2\},\ \{3\}\}$.

3. **Definirajte relaciju parcijalnog uredjaja i relaciju totalnog uredjaja.**
Dajte primjer za jedno i drugo i nacrtajte Hasseov dijagram.

Binarna relacija R na skupu X je:

- Parcijalni uredjaj: akko je refleksivna, antisimetricna i tranzitivna.
- Totalni uredjaj: akko je parcijalni uredjaj i kada su dva elementa medjusobno usporediva.

Imamo skup $A = \{1, 2, 3\}$. Primjeri relacija koje zadovoljavaju po jednu od ovih svojstava:

- Parcijalni uredjaj: operacija $\le$ na skupu $\mathbb{N}$.
- Totalni uredjaj: operacija $\le$ na skupu $\mathbb{Z}$.

KOMBINATORIKA

1. **Navedi osnovna pravila prebrojavanja.**

2. **Dirichletov princip**

Ako n predmeta bilo kako rasporedimo u n-1 kutija, onda ce barem jedna od njih sadrzavati barem dva predmeta.

Poopceno: Ako je m predmeta bilo kako razmjesteno u n kutija, onda bar jedna kutija sadrzi bar $\lfloor \frac{m-1}{n} \rfloor + 1$ predmeta.

3. **Sto je podskup, a sto uredjena n-torka**

Podskup je svaki skup koji je sadrzan u nekom drugom skupu. Npr. skup {1,2} je podskup skupa {1,2,3}.

Uredjena n-torka je kolekcija elemenata u kojoj je bitan redoslijed elemenata. Npr. (1,2) je uredjena 2-torka (dvojka), a (2,1) je druga uredjena 2-torka (dvojka). U n-torkama je dozvoljeno da se elementi ponavljaju. Npr. (1,1) je uredjena 2-torka (dvojka).

4. **Napisi FUI (formulu ukljucivanja i iskljucivanja)**

Ako imamo konacne skupove A_1, A_2, i A_3, onda vrijedi:

- $|A_1 \cup A_2| = |A_1| + |A_2| - |A_1 \cap A_2|$
- $|A_1 \cup A_2 \cup A_3| = |A_1| + |A_2| + |A_3| - |A_1 \cap A_2| - |A_1 \cap A_3| - |A_2 \cap A_3| + |A_1 \cap A_2 \cap A_3|$

Poopceno: Ako imamo konacne skupove A_1, A_2, ..., A_n, onda vrijedi:

```
$$ |A_1\cup A_2\cup\ldots\cup A_n|=\sum_{i=1}^n|A_i|-\sum_{1\le i
```

5. **Sto su kombinacije i permutacije?**

Kombinacija bez ponavljanja reda r (ili r-kombinacija) je r-clani podskup n-clanog skupa. Broj r-kombinacija n-clanog skupa je $\binom{n}{r}$.

Kombinacija sa ponavljanjem reda r (ili r-kombinacija) je r-clani podmultiskup n-clanog skupa. Broj r-kombinacija sa ponavljanjem n-clanog skupa je $\binom{n+r-1}{r}$.

Permutacija bez ponavljanja je n-torka sastavljena od elemenata n-clanog skupa. Broj permutacija n-clanog skupa je $n!$.

Permutacija sa ponavljanjem je n-torka sastavljena od elemenata n-clanog multiskupa. Broj permutacija n-clanog multiskupa je $\frac{m!}{\lambda_1! * \lambda_2! * \ldots * \lambda_n!}$, gdje su $\lambda_1,\ \lambda_2,\ \ldots,\ \lambda_n$ kratnosti elemenata multiskupa, a m je kardinalnost multiskupa (odnosno zbroj kratnosti elemenata).

Permutacija je posebni slucaj r-permutacije (takodjer zvana varijacija), gdje je r=n. Broj r-permutacija n-clanog skupa je $\frac{n!}{(n-r)!}$.

6. **Sto su r-permutacije n-clanog skupa i koliko ih ima?**
Na koliko nacina moze 10 ljudi sesti ako na raspolaganju imaju 20 razlicitih stolica?

R-permutacije n-clanog skupa su sve moguce permutacije (odnosno r-torke sastavljene od elemenata skupa) koje se mogu dobiti iz n-clanog skupa. Broj r-permutacija n-clanog skupa je $\frac{n!}{(n-r)!}$

Na 20 nacina moze 1. osoba sjesti na neku od 20 stolica. Na 19 nacina moze 2. osoba sjesti na neku od 19 preostalih stolica... Na 11 nacina moze 10. osoba sjesti na neku od 11 preostalih stolica. Ukupan broj nacina je 20*19*...*11 = 20!/10!.

7. **Sto su permutacije n-clanog skupa i koliko ih je?**
Na koliko nacina moze 5 ljudi sjesti na 5 stolica?

Permutacije n-clanog skupa su sve moguce permutacije (odnosno n-torke sastavljene od elemenata skupa) koje se mogu dobiti iz n-clanog skupa. Broj permutacija n-clanog skupa je $n!$.

5 ljudi moze sjesti na 5 stolica na $5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1 = 5! = 120$ nacina.

8. **Sto su r-kombinacije n-clanog skupa i koliko ih ima?**
Na koliko nacina mozemo od 5 zena i 7 muskaraca odabrati 2 zene i 3 muskarca?

R-kombinacije n-clanog skupa su sve moguce kombinacije (odnosno r-clani podskupovi skupa) koje se mogu dobiti iz n-clanog skupa. Broj r-kombinacija n-clanog skupa je $\binom{n}{r}$.

Od 5 zena mozemo odabrati 2 na $\binom{5}{2} = 10$ nacina. Od 7 muskaraca mozemo odabrati 3 na $\binom{7}{3} = 35$ nacina. Ukupan broj nacina je $\binom{5}{2} \cdot \binom{7}{3} = 10 \cdot 35 = 350$ nacina.

9. **Sto je multiskup? Sto su r-permutacije multiskupa?**
Koliko se osmoslovnih rijeci moze naciniti od 30 slova abecede?
Moze li se ta formula primijeniti u zadatku: Koliko ima 3-permutacija multiskupa M={a,a,b,c}? Zasto?

Multiskup ili konacni multiskup je skup u kojem se elementi mogu ponavljati. Kazemo da je n-clani multiskup onaj gdje se prvi clan x_1 ponavlja λ_1 puta, drugi clan x_2 λ_2 puta, itd. sve do zadnjeg clana x_n koji se ponavlja λ_n puta, i gdje je zbroj kratnosti elemenata $\lambda_1 + \lambda + 2 + \ldots + \lambda_n = n$. Multiskup M oznacavamo sa $M = \{x_1^{\lambda_1},\ x_2^{\lambda_2},\ \ldots,\ x_n^{\lambda_n}\}$.

R-permutacije multiskupa (takodjer zvane r-permutacije sa ponavljanjem) su sve moguce permutacije (odnosno r-torke sastavljene od elemenata multiskupa) koje se mogu dobiti iz multiskupa.

Od 30 slova abecede mozemo napraviti $30 \cdot 30 \cdot \ldots \cdot 30 = 30^8$ osmoslovnih rijeci.

Ta formula se ne moze primjeniti u tom zadatku jer broj r-permutacija nekog multiskupa M je zbroj svih permutacija svih njegovih r-kombinacija. Posto svaka r-kombinacija tog multiskupa je takodjer multiskup, i ne znamo kratnosti svakog elementa, moramo pojedinacno izracunati sve permutacije svih r-kombinacija.

10. **Sto su permutacije konacnog multiskupa i koliko ih ima?**
Na koliko nacina mozemo 20 knjiga staviti na policu ako imamo tri razlicite knjige od po 4, 7, i 9 kopija?

Permutacije konacnog multiskupa su sve moguce permutacije (odnosno n-torke sastavljene od elemenata multiskupa) koje se mogu dobiti iz multiskupa. To je isto kao r-permutacije multiskupa gdje je r=n. Broj permutacija konacnog multiskupa je $\frac{k!}{\lambda_1! * \lambda_2! * \ldots * \lambda_n!}$, gdje je k kardinalnost multiskupa (odnosno zbroj kratnosti elemenata), a $\lambda_1,\ \lambda_2,\ \ldots,\ \lambda_n$ kratnosti elemenata multiskupa.

U zadatku imamo multiskup koji sadrzi 3 knjige A, B, C, sa zapisom $M = \{A^4, B^7, C^9\}$. Kardinalnost ovog multiskupa je 20. Broj permutacija tog multiskupa je $\frac{20!}{4! \cdot 7! \cdot 9!}$.

11. **Neka su X i Y konacni skupovi. Koliko ima injekcija i bijekcija sa X u Y i uz koje uvjete?**

ODGOVOR GENERIRAO AI, NE ZNAM JEL TOCNO

Injekcija je funkcija koja svakom elementu iz X pridruzuje razlicit element iz Y. Broj injekcija je n^m, gdje je n kardinalnost skupa Y, a m kardinalnost skupa X.

Bijekcija je funkcija koja svakom elementu iz X pridruzuje razlicit element iz Y, i koja je surjekcija. Broj bijekcija je $n!$, gdje je n kardinalnost skupa Y.

12. **Definirajte slabi i jaki rastav prirodnog broja.**
Na koliko nacina mozemo podijeliti 12 bombona na cetvero djece ako su: a) bomboni jednaki, b) bomboni jednaki i svako dijete mora dobiti barem jedan bombon, c) bomboni razliciti?

Ako neki broj $n \in \mathbb{N}$ napisemo kao zbroj $k \in \mathbb{N}$ prirodnih brojeva ($\lambda_1 + \lambda_2 + \ldots + \lambda_k = n$), kazemo da je uredjena k-torka $(\lambda_1, \lambda_2, \ldots, \lambda_k)$ kompozicija broja n.

Ako je $n \ge k$, onda je uredjena k-torka $(\lambda_1, \lambda_2, \ldots, \lambda_k)$ jaki rastav broja n, i postoji $\binom{n-1}{k-1}$ jakih rastava broja n.

Ako taj uvjet ne vrijedi, onda mora vrijediti $\lambda_1, \lambda_2, \ldots, \lambda_k \in \mathbb{N}_0$, pa onda kazemo da je uredjena k-torka $(\lambda_1, \lambda_2, \ldots, \lambda_k)$ slabi rastav broja n, i postoji $\binom{n+k-1}{k-1}$ slabih rastava broja n.

a) 12 bombona mozemo podijeliti na 4 djece na $\binom{12+4-1}{4-1} = \binom{15}{3}$ nacina. b) 12 bombona mozemo podijeliti na 4 djece (s tim da svako dijete mora dobiti barem jedan bombon) na $\binom{12-1}{4-1} = \binom{11}{3}$ nacina. c) Ako oznacimo sve razlicite bombone skupom A, onda je skup nacina na koji mozemo podijeliti 12 bombona iz tog skupa na cetvero djece r-permutacija, gdje je r=4, a n=|A|=12. Broj nacina je $\frac{n!}{(n-r)!} = \frac{12!}{(12-4)!} = \frac{12!}{8!}$.

REKURZIJA

3 slucaja:

1. $f(n) = c$, gdje je c konstanta
   - $a_n^P = A$
2. $f(n) = \text{Polinom n-tog stupnja}$, npr. $f(n) = 2n + 3$ (1. stupanj) ili $f(n) = 3n^2 + 2n + 1$ (2. stupanj)
   - a) x_n (od zadanog polinoma) nije jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = p(n) = a_0 \cdot n^0 + a_1 \cdot n^1 + \ldots + a_m \cdot n^m$
   - b) x_n (od zadanog polinoma) je jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = n^k \cdot p(n)$
3. $f(n) = c \cdot d^n$, gdje su c i d konstante
   - a) d nije jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = A \cdot d^n$
   - b) d je jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = A \cdot n^k \cdot d^n$
4. $f(n) = c \cdot n^m \cdot d^n$, gdje su c, d, i m konstante
   - a) d nije jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = p(n) \cdot d^n$
   - b) d je jedan od korijenova karakteristicne jednadzbe: $a_n^P = n^k \cdot p(n) \cdot d^n$

Primjeri:

- $a_n - 2a_{n-1} + a_{n-2} = 3n$
  Oblike polinoma 1. stupnja - slucaj 2.
  Korijeni karakteristicne jednandzbe su $x^2 - 2x + 1 = 0 \to x_1 = x_2 = 1$ - slucaj 2-a.
- $a_n - 5a_{n-1} - 6a_{n-2} = 3^n$
  Oblik $c \cdot d^n$ - slucaj 3.
  Korijeni karakteristicne jednandzbe su $x^2 - 5x - 6 = 0 \to x_1 = 6,\ x_2 = -1$ - slucaj 3-a.
- $a_n + a_{n-1} - 2a_{n-2} = n \cdot 3^n$
  Oblik $c \cdot n^m \cdot d^n$ - slucaj 4.
  Korijeni karakteristicne jednandzbe su $x^2 + x - 2 = 0 \to x_1 = 2,\ x_2 = -1$ - slucaj 4-a.
- $a_n + 2a_{n-1} - 3a_{n-2} = n^2 + 7n + 12$
  Oblike polinoma 2. stupnja - slucaj 2.
  Korijeni karakteristicne jednandzbe su $x^2 + 2x - 3 = 0 \to x_1 = 3,\ x_2 = -1$ - jedan od korijenova (x_1) je jednak jednom od korijenova zadane formule (n_1) - slucaj 2-b.